

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní Mgr. Jaroslavou Křivánkovou ve věci

žalobce: J. B., nar. xx. x. xxxx, bytem P.

právně zast. Mgr. Martinem Zikmundem, advokátem se sídlem
Šafaříkovy sady 2455/5, 301 00 Plzeň

proti

žalované: Česká správa sociálního zabezpečení, IČ 00006963, sídlem Křížová
25, 225 08 Praha 5 (dále i ČSSZ),

v řízení o žalobě ze dne 28. 4. 2021 proti rozhodnutí žalované ze dne 23. 3. 2021 č. j. X o
invalidní důchod

takto:

- I. Rozhodnutí žalované České správy sociálního zabezpečení ze dne 23. 3. 2021 č. j. X a
jemu předcházející rozhodnutí č. j. X ze dne 21. 12. 2020 se zrušují a věc se vrací
k dalšímu řízení žalované.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni k rukám jejího právního zástupce Mgr. Martina
Zikmunda, advokáta ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí 3 146 Kč na
náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

Napadená rozhodnutí

1. Rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení č. j. X ze dne 21. 12. 2020 byl žalobkyni podle ustanovení § 56 odst. 1 písm. a) a ustanovení § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů od 20. 1. 2021 odňat invalidní důchod. Rozhodnutí bylo odůvodněno tím, že podle posudku České správy sociálního zabezpečení Plzeň-město ze dne 19. 11. 2020 již žalobkyně není invalidní, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu její pracovní schopnost poklesla pouze o 15 %.
2. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně námitky, o nichž bylo napadeným rozhodnutím ze dne 23. 3. 2021 č. j. X rozhodnuto tak, že se námitky zamítají a námitkami napadené rozhodnutí bylo potvrzeno. Zároveň byla zamítnuta žádost o změnu výše invalidního důchodu z důvodu zhoršení zdravotního stavu s odůvodněním, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles její pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole XIII (postižení svalové a kosterní soustavy), oddílu E (dorzopatie a spondylopatie), položce 1b (bolestivý syndrom páteře včetně stavů po operaci páteře nebo po úrazech páteře, degenerativní změny páteře, výhřezy meziobratlových plotének- s lehkým funkčním postižením, postižení zpravidla více úseků páteře, polytopní blokády s omezením pohyblivosti, svalové dysbalance, porucha statiky a dynamiky páteře s občasnými projevy kořenového dráždění, s recidivujícím lehkým neurologickým nálezem, bez známek poškození nervu, některé denní aktivity vykonávány s obtížemi), přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., vyhláška o posuzování invalidity, pro které je stanoveno procentní rozmezí poklesu pracovní schopnosti ve výši 10 % až 20 %. Lékařka ČSSZ určila míru poklesu pracovní schopnosti žalobkyně ve střední hranici daného procentního rozmezí, tj. 15 %, což neodpovídá žádnému stupni invalidity. Datum zániku invalidity byl stanoven dnem jednání na OSSZ Plzeň-město tj. 25. 8. 2020. Žalobkyni byl odejmut invalidní důchod ke dni 20. 1. 2021, neboť poslední splátka důchodu jí byla vyplacena za období od 20. 12. 2020 do 19. 1. 2021.

II.

Žaloba

3. Včasnou žalobou ze dne 28. 4. 2021 se žalobkyně domáhala přezkoumání rozhodnutí žalované, jímž byly zamítnuty její námitky s ohledem na to, že nebyly vzaty v úvahu všechny okolnosti jejího zdravotního stavu. Žalobkyně zároveň požádala o přidělení bezplatného právního zástupce a osvobození od soudních poplatků, přičemž této žádosti nebylo vyhověno usnesením č. j. 16 Ad 23/2021-10 ze dne 10. 5. 2021.
4. Žalobkyně následně na výzvu soudu upřesnila svoji žalobu a uvedla, že jí byl od října 2016 přiznán invalidní důchod 1. stupně z důvodu poklesu pracovní schopnosti o 45 %, přičemž v říjnu 2017 jí byl při kontrole ponechán s poklesem pracovní schopnosti o 45 % s platností do 31. 10. 2022. V mezidobí však došlo k výraznému zhoršení jejího zdravotního stavu pro bolest krční páteře a v oblasti bederní páteře a na základě vyšetření páteře byly zjištěny pokročilé generativní změny, nevelké protruze disků, výraznější pouze v etážích C 5/6 a 6/7, kde je absolutní stenoza p. kanálu. Od té doby pravidelně dochází na injekce a infuzní terapii. Z důvodu výrazného zhoršení zdravotního stavu podala žalobkyně v červenci 2020 žádost o zvýšení stupně invalidního důchodu. Přestože byla žalobkyni invalidita prvního stupně přiznána s platností do nástupu do starobního důchodu, tedy do 31. 10. 2022, došlo i přes výrazné zhoršení zdravotního stavu k odebrání

invalidního důchodu od 20. 1. 2021 a určení poklesu pracovní schopnosti o 15 %. Rozhodnutí žalované proto považuje za nezákonná a věcně nesprávná. Dle posudku o invaliditě ze dne 25. 10. 2019 je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti zdravotní postižení uvedené v kapitole XIII, odd. E, položce 1c, přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti 45 %. Jedná se o „*středně těžké funkční postižení, závažné postižení jednoho nebo více úseků páteře se závažnou poruchou statiky a dynamiky páteře, insuficiencí svalového korzetu, s často recidivujícími projevy kořenového dráždění, s funkčně významným neurologickým nálezem, s poškozením nervu, popř. symptomatologie neurogenního močového měchýře, se závažným snížením celkové výkonnosti při běžném zatížení, některé denní aktivity omezeny*“. I přesto, že v mezidobí došlo k výraznému zhoršení zdravotního stavu žalobkyně, bylo rozhodnuto, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole XIII, odd. E, položce 1b, přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti 15 %. Jedná se o postižení s „*lehkým funkčním postižením, postižení zpravidla více úseků páteře, polytopní blokády s omezením pohyblivosti, svalové dysbalance, porucha statiky a dynamiky páteře s občasnými projevy kořenového dráždění, s recidivujícím lehkým neurologickým nálezem, bez známek poškození nervu, některé denní aktivity vykovávány s obtížemi*.“ S ohledem na to, že u žalobkyně došlo v posledních letech k výraznému zhoršení zdravotního stavu, prognóza je nepříznivá a nelze očekávat zlepšení, nemůže se s posouzením zdravotního stavu ztotožnit. Žalobkyně má za to, že její zdravotní stav nebyl řádně posouzen a její aktuální, velmi špatný zdravotní stav nebyl dostatečně zkoumán. Je nutné zohlednit i to, že invalidní důchod I. stupně jí byl přiznán trvale a nyní jí byl nezákonně odebrán. Žalobkyně se domnívá, že její zdravotní stav měl být hodnocen dle položky uvedené v kapitole XIII, odd. E, položce 1c, přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., hodnocené 45 %. Žalobkyně shledává pochybení rozhodujících orgánů obou stupňů a věcnou nesprávnost a nezákonnost jejich rozhodnutí v nesprávném a neúplném zjištění skutkového stavu. S posudkem o invaliditě ze dne 25. 8. 2020 zásadním způsobem nesouhlasí a považuje jej za nesprávný, neúplný, neodrážející její skutečný a celkový zdravotní stav. Má za to, že její pracovní schopnost vzhledem k dlouhodobému nepříznivému zdravotnímu stavu poklesla nejméně o 45 % a tudíž by se u ní mělo jednat o invaliditu prvního stupně. Zároveň od doby posledního rozhodování došlo k výraznému zhoršení dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně, který výrazným způsobem zhoršuje její pracovní schopnosti. Navrhla proto, aby bylo rozhodnutí ČSSZ ze dne 23.3.2021, č. j. X a jemu předcházející rozhodnutí žalované ze dne 21. 12. 2020 č. j. X zrušeno a věc vrácena žalovanému k dalšímu řízení.

III.

Vyjádření žalované k žalobě

5. Žalovaná dne 1. 6. 2021 ve svém vyjádření k žalobě navrhla důkaz posudkem Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen komise či PK MPSV), která je povolána k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce pro účely přezkumného řízení s tím, že za dosud zjištěného skutkového stavu i nadále trvá na napadeném rozhodnutí..

IV.

Posouzení věci soudem

6. V souladu s § 75 odst. 1, 2 s. ř. s. vycházel soud při přezkoumání napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, a napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů uplatněných v žalobě a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

V.

Rozhodnutí soudu

7. K námitce žalobkyně týkající se nedostatečného posouzení zdravotního stavu není soud oprávněn se vyjadřovat, protože se v této projednávané věci jedná o dávku podmíněnou zdravotním stavem a v takovém případě je rozhodnutí soudu závislé především na odborném lékařském posouzení. Ve správním soudnictví ve věcech důchodového pojištění posuzují zdravotní stav a pracovní schopnost pojištěnců PK MPSV, jak vyplývá z § 4 odst. 2 zák. č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, v platném znění.
8. Z těchto důvodů požádal soud PK MPSV – pracoviště v Plzni o vypracování posudku, který byl vypracován po jednání konaném dne 4. 8. 2021 za účasti odborného lékaře z oboru neurologie, jemuž žalobkyně byla přítomna.
9. Z obsahu tohoto posudku soud mimo jiné zjistil, že dle doložené zdravotní dokumentace a vyšetření neurologem byl při jednání komise zjištěn dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav žalobkyně, jehož rozhodující příčinou je chronický vertebrogenní syndrom krční a bederní páteře na podkladě degenerativních změn, osteoporóza, gonartroza, II. stupně oboustranně a stav po trimaleolární fraktuře pravého hlezna (12/2010), léčeno osteosyntézou, stav po vynětí kovového materiálu (10/2015). PKMSV nebyla v souladu s posudkovým hodnocením OSSZ Plzeň-město ani s posudkovým hodnocením námitkového řízení a konstatovala, že se u žalobkyně jedná o středně těžké funkční postižení, závažné postižení jednoho nebo více úseků páteře, se závažnou poruchou statiky a dynamiky páteře, insuficiencí svalového korzetu, s často recidivujícími projevy kořenového dráždění, s funkčně významným neurologickým nálezem, s poškozením nervu, popř. symptomatologie neurogenního močového měchýře, se závažným snížením celkové výkonnosti při běžném zatížení, některé denní aktivity omezeny.
10. Míra poklesu pracovní schopnosti byla zhodnocena 40 % podle kapitoly XIII, odd. E, položky 1c přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. Na horní hranici taxace hodnoceno s ohledem na všechna zdravotní postižení. Nelze hodnotit dle stejné kapitoly, oddílu, položka 1d, neboť se nejedná o těžké funkční postižení, těžké postižení více úseků páteře, s trvalými projevy kořenového dráždění, trvalým funkčně významným neurologickým nálezem, s těžkým poškozením nervů, závažné parézy, svalové atrofie, poruchy hybnosti končetin, závažné poruchy funkce svěřačů, pokles celkové výkonnosti při lehkém zatížení, některé denní aktivity značně omezeny. K datu vydání napadeného rozhodnutí byla žalobkyně invalidní dle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění, šlo o invaliditu prvního stupně dle § 39 odst. 2 písm. a) zákona, datum vzniku dnem 23. 9. 2016 trvá, platnost stanovena trvale vzhledem k věku a charakteru postižení, které je chronické. Vzhledem k tomu, že žalobkyně není schopna využívat dosažené vzdělání, zkušenosti a znalosti, pokračovat v předchozí výdělečné činnosti, podle § 3 odst. 2 citované vyhlášky se zvyšuje tato hodnota o 5 %, celková ztráta míry poklesu pracovní schopnosti tak činí 45 %.

Žalobkyně není pro svůj dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav schopna práce fyzicky těžké s manipulací s těžkými břemeny, práce ve vynucené poloze, v nepříznivých klimatických podmínkách a je schopna lehčí práce s možností změny polohy sed, stoj, v příznivém klimatu.

11. V přezkumném řízení soudním jsou k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti osob i k zaujetí posudkových závěrů o invaliditě ze zákona povolány posudkové komise (§ 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení). V soudní praxi je důkaz posudkem posudkové komise chápán jako případ předepsaného důkazu (srov. rozsudek NSS č. j. 2 Ads 58/2003-75 ze dne 4. 12. 2003, č. 133/2004 Sb. NSS).
12. Soud hodnotí posudek jako každý jiný důkaz v rámci volného hodnocení důkazů [§ 77 odst. 2 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“)]. Nejsou-li namítány jiné vady řízení, soud v řízení o žalobě proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení ve věci invalidity ověřuje pouze to, zda je posudek posudkové komise úplný a přesvědčivý (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 13/2003-54 ze dne 25. 9. 2003, č. 511/2005 Sb. NSS), případně – namítá-li to žalobkyně – zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena (např. rozsudek NSS č. j. 6 Ads 11/2013-20 ze dne 15. 5. 2013). Posudek, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 61/2010-63 ze dne 11. 11. 2010, č. 2240/2011 Sb. NSS).
13. Z těchto důvodů si soud vyžádal, aby Posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí ČR vypracovala posudek o zdravotním stavu žalobkyně.
14. Posudková komise ve svém posudku ze dne 4. 8. 2021 dospěla k závěru, že pracovní schopnosti žalobkyně k datu vydání napadeného rozhodnutí poklesly nejméně o 45 %, a proto se v jejím případě jedná o invaliditu stupně podle § 39 odst. 2 písm. a) zákona o důchodovém pojištění. Posudková komise u žalobkyně shledala středně těžké funkční postižení. K datu vydání napadeného rozhodnutí tak byla žalobkyně invalidní podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb. ve znění zákona č. 306/2008 Sb., šlo o invaliditu prvního stupně podle § 39 odst. 2 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb. ve znění zákona č. 306/2008 Sb. Datum vzniku 23. 9. 2016 - trvá, platnost byla stanovena trvale vzhledem k věku žalobkyně a k charakteru postižení, které je chronické. Při posudkovém hodnocení PK MPSV zohlednila všechny námitky žalobkyně.
15. Podle § 39 odst. 1, 2 a 3 zákona č. 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění, platí, že pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně, jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně, a jestliže poklesla o nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně. Pracovní schopností se rozumí schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem, s přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem. Poklesem pracovní schopnosti se rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.

16. Podle § 3 odst. 1 vyhlášky č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity v případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce je více zdravotních postižení a v důsledku působení těchto zdravotních postižení je pokles pracovní schopnosti pojištěnce větší, než odpovídá horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti určené podle rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, lze tuto horní hranici zvýšit až o 10 procentních bodů. V této věci podmínky pro zvýšení míry poklesu pracovní schopnosti byly shledány PK MPSV, a to v rozsahu 5 %, jak je uvedeno výše.
17. Podle § 38 písm. a) zákona 155/1999 Sb., o důchodovém pojištění má pojištěnec nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let nebo důchodového věku, je-li důchodový věk vyšší než 65 let, a stal se invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29, popřípadě, byli-li přiznán starobní důchod podle § 31, pokud nedosáhl důchodového věku.
18. Žalobkyně se podanou žalobou domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného, jímž došlo k odnětí invalidity a v řízení o námitkách vydaného rozhodnutí, jímž byla žádost o změnu výše invalidního důchodu z důvodu zhoršení zdravotního stavu zamítnuta, námitky žalobkyně byly zamítnuty a rozhodnutí správního orgánu prvního stupně bylo potvrzeno. S ohledem na závěry vyžádaného posudku soud žalobě v plném rozsahu vyhověl.
19. Po právní moci tohoto rozsudku bude žalovaná vycházet ze zjištění, že žalobkyně je dle posudku PK MPSV ze dne 4. 8. 2021 i nadále invalidní pro invaliditu prvního stupně a to od 23. 9. 2016 trvale, o čemž vydá rozhodnutí, které bude mimo jiné obsahovat i důvod vydání rozhodnutí – zachování prvního stupně invalidity u žalobkyně. Vydáním nového rozhodnutí bude realizován i rozsudek Krajského soudu v Plzni sp. zn. 16 Ad 23/2021 ze dne 17. 8. 2021, když rozhodnutí o ponechání prvního stupně invalidity by byla vydala žalovaná již na základě posouzení zdravotního stavu žalobkyně v rámci řízení správního orgánu prvního stupně či v řízení o námitkách. Právním názorem soudu je žalovaná vázána, jak vyplývá z § 78 odst. 5 s. ř. s.
20. O náhradě nákladů řízení (výrok II. rozsudku) bylo rozhodnuto dle § 60 odst. 1 s. ř. s. věta první, podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Úspěšná žalobkyně v žalobě požadovala náklady řízení v celkové výši 3 146 Kč zahrnující 2 úkony právní služby á 1.000,-Kč (příprava a převzetí zastoupení, seps vyjádření) a 2x režijní paušál (náhrada hotových výdajů) á 300,-Kč v souladu s § 7 bod 3, § 9 odst. 2, § 11 odst. 1 písm. a) a d) a § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif. V souladu s ust. § 137 odst. 3 písm. a) o.s.ř. soud přiznal právo i na 21 % DPH z výše uvedených částek (v celkové výši 2 600 Kč), jehož je právní zástupce žalobkyně plátcem, tj. 546 Kč, když tuto částku je povinen žalovaný uhradit k rukám zástupce žalobkyně ve lhůtě, kterou soud považuje za přiměřenou (výrok II. rozsudku).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno, který o kasační stížnosti rozhoduje. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni (§ 12 odst. 1, § 102, § 106 odst. 2 a 4 s. ř. s.).

Plzeň 17. 8. 2021

Mgr. Jaroslava Křivánková v.r.
samosoudkyně